

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Hétfő szeptember 20.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:		
Egész évre	10	frt — kr.
Félévre	5	frt — kr.
Negyedévre	2	frt 50 kr.
Egy hóra	1	frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitors egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttár 4 hasábos petitorsért 20 kr.

184. szám.

Debreczen, szept. 20.

Megnyit az országgyűlés és mind az első ülésen megered az interpelláció özöne. Három is egyszerre. Kettő a szélső balról, mely oldalon királdlag erős szókott lenni az interpellációs hajlam s egy a párton kívüliek közül. A legelső interpellatio természetesen a hírhedt Janszki ügyre vonatkozott. Mielő is szólhatott volna el sorban az emberek? Igaz, hogy az ország közvéleménye már régen napi rendre tért az egész szerencsétlen ügy fölött s a királyi kézirat teljesen megnyugtatta az aggódo keletyeket; de a szélső bal vezér férfiai nem akarják azt megérteni s Heff hozta a képviselőház színe elé, még pedig nem a legszerencsésebb formában, mert a miniszterelnök válasza után vissza kellett húzódnia. Majd baszúhtenek míg annak idején ha arra kerül a sor, — nyugtatá meg őket a kormányelnök. S bizonyosok lehetünk felőle, hogy fognak is beszélni. De arról is bizonyosok lehetünk, hogy nem sok vizet fognak zavarni vele. Sokkal nagyobb fontosságu volt az a két interpellatio, melyek egyikét Horváth Boldizsár, másikat Irányi Dániel bejesztette elő. Ezek külügyi politikánkat illették s a bolgár kérdésben kívántak világosítást, hogy mily álláspontot foglal el monarchiánk?

E kérdéseknek s az erre adandó feleleteknek inkább a delegatioókban let volna ugyan helyök, mint a hol a magyar parlament képviselői közvetlenül érintkeznek a monarchia közös külügyminiszterével; mindam llett a képviselőházban részről fölmerült nyilatkozatokra, melyek a közvélemény megnyugtatasát célozzák (föltesszük legalább, hogy azt elölözzék), a kormány kétségkívül megfogja adni a megnyugtató választ. S annál könnyebben teheti ezt, mert kormány politikája mint bizonyos, teljesen egybehangzó az ország és monarchia érdekeivel, melyeket nem

lehet nagyhangu frázisokkal, hanem csak körültekintő ovatossággal s a helyzet teljes számbavételével megvédeni.

A háboru, még a diadalmas háboru is nagy szerencsétlenség a népekre. A gyász és nyomor rettenetes képeit nem lehet a győzelmi mámor füstjével eltakarni, az óriási áldozatokat nem lehet elfelejteni, az özvegyek és árva sirmát nem lehet a trombiták harsogásával elmémíteni. S azok a kormányok, melyek könnyelműen kockáztatják ezrek és ezrek életét, gyalázatos játékot űznek a népek bizalmával. De azok a pártok, melyek a háborura izgatnak, sem vonhatók ki e felelősség alól.

Mindaddig, míg hazánk érdekei nincsenek fenyegetve a Bulgáriában lefolyt és a jövőben lefolyó események által, tartózkodnunk kell attól, hogy harcra keveredjünk. Oly harcra, melyben mint világosan látható, egyedül maradnánk, szövetségesek nélkül. Senkinek segítségére nem számíthatnánk és senkitől közszóvetet nem aratnánk.

A rokonszenv igen szép dolog, de ha Európának egyetlenegy állama sem vezéreltetni magát az által, bizony nem volna valami böcs politika, ha mi csupán az által engednénk magunkat vezéreltetni. Bármennyire igazán és őszintén rokonszenvezzük tehát Sándor fejedelemmel, ki oly nemes és hősi alaknak bizonyult be, a melyet Bulgária talán nem is érdemeit, az ő személye miatt Ausztria-Magyarország nem ragadhatott fegyvert s ha az ő eltávóása a békét valóban biztosítani fogja és megakadályozza azt, hogy Oroszország fegyveresen beavatkozzék Bulgáriában, az ellen az osztrák-magyar monarchiának nem állhatott érdekében háboru előidézésével is elteltségülni.

A mi idáig történt Bulgáriában, az reánk nézve semmi veszélyt nem foglal magában s érdekeinket nem fenyegeti. A mi a jövőt illeti, arra nézve ma még nyilatkozni semmi kormányuk sem lehet-

mert prófétaí tehetséggel semmi állam, férfi sincs megáldva. Hogy Muszkaországunk nem fogjuk az uszályát hordani, affélől nyugodt lehet az ellenzék, mely az utolsó török-orosz háboru alkalmával is olyan vádakkal lépett föl s daczára, hogy a valóság fényesen megczafolta aggodalmainkat s a muszka erőködés csufos kudarcot valott a berlini békében, ma újra kezdik a régi nótát. Reméljük, hogy ma is csak azzal az eredménynyel mint akkor.

Országgyűlés.

Budapest, szept. 18.

Az 1884—87-ki országgyűlés harmadik ülészaka ma nyit meg. A képviselőház az mai első ülése egy a képviselők, mint a közönség részéről elég látogatott volt. Midőn elnök az ülést megnyitá, lelkesen megjeleneztetett. Majd felolvastott a királyi leirat, melynek alapján elnök a harmadik ülészakot megnyitottak nyilváníta.

Az elnöki előterjesztések során a ház az időközben elhunyt képviselők elvesztése feletti részvételnél jegyzőkönyvileg kifejezést adni határozta.

A beérkezett számos kérvény és felirat között voltak a „Janszky-ügyre” vonatkozók is, melyek bejelentése alkalmával Heff és ugrov, az ismeretes királyi kéziratnak a ház elé terjesztését kívánták; Canády meg azzal toldotta meg a felszólítást, hogy a kir. kéziratot a ház zugolódásai között „alkotmányesítésnek” mondotta. — Tiszza Kálmán, élénk helyesléseketől kísérve, határozottan visszautasította az „alkotmányesítés” kifejezést, mert hisz a kir. kézirat épen a legnagyobb hódolat az alkotmányosság iránt. A szélbali indítvány ellenében ugrov Tiszza, mint az elnök nem kívánták függöben tartatni a Janszky-ügyre vonatkozó kérvényeket, hanem a kérvényi bizottsághoz utasítani, melynek aztán módjában van, ha jónak látja, bármely indítvánnyal fellépni s akkor a ház is az ügyet, egész összefüggésben tárgyalás alá veheti.

A kir. kézirat ellenjegyzve volt s így van, ki érte a felelősséget viselje. Erre Heff is elállott indítványától.

Erre megállapított a ház további teendője, mely szerint jövő kedden az alelnök, jegyzők és a háznapy fognak megválasztani.

Végül interpellatio k következtek. Horváth Boldizsár és Irányi a bulgáriai események iránt interpelláltak a miniszterelnököt. Mi dket interpelláló elítelte az okokat, melyek Battenberg Sándornak előbb kiűzetését, később lemondását eredményezték. Az első interpelláló hangsúlyozta, hogy a Balkán-félszigeten a szabad és önálló államok léte felel meg Magyarország és a monarchia érdekeinek s ezen érdekekért áldozatoktól sem szabad visszaretenni. — Irányi azt találta, hogy a monarchia sok áldozatot hoz a német szövetségnek, mely így nagyon drága. Horváth B. 4. Irányi 7 kérdést intézett a kormányhoz. E kérdések némelyikében több a politikai kíváncsiság, mint a politikai esélyesség. Az interpellatio k kiadatkna a miniszterelnöknek. A miniszterelnök közölte a házzal, hogy a kormány a megalakulás után nem szándékozik az ülésezés elnapolása iránt indítványt tenni.

A főrendiház ma megkezdé tanácskozásait. Seu uye y Pál báró elnök, miután a megnyitó legfelsőbb királyi kéziratot felolvasták, s azt a főrendek állva hallgatták végig, széles körvonalokban jelezte azon fontos feladatokat, melyek a főrendház ez ülészakban várnak és melyek végzésére ugyanolyan buzdóságot kér a főrendektől tanusítani, mint a mult ülészakban. A főrendek élénken megjelenezték elnöküket. Az ülészak tartását ezután október 9-ikéig elhalaszták.

A debreczeni áruaktárak megalapítása.

A helyi vasut részvény társasággal egyidejűleg, részben ugyanannak alapító által egy másik nagy jelentőségű üzleti vállalat létesítése hajtatik végre városunkban.

Ez a debreczeni áruaktár részvénytársaság, melyre az elő munkálatok már új év óta folytak és már annyira előhaladtak, hogy szombaton délután e tárgyban az utolsó ülést tarthatták. A kezdeményezők, az alapítók elértek odaáig, hogy néhány nap mulva kibocsáthatják a felhívást a nagy közönséghez a részvények aláírására.

A vállalat élen, ép úgy mint a helyi vasut részvény társaságé, oly egyének állanak, kik ügyességüket és tehetségeiket általuk virágzásra és szilárd alapokra épített ipar,

leegyezett, sőt viharosan örült, mikor Monpipeau meghívta ebédre. (Ez volt a második lépés a megvesztegetés terén.)

Fél óra mulva a mi fickóink tetőtől talpig új ruhába volt bujtatva. Monpipeau ur hevesen tiltakozott a választás ellen, mely egy rózsaszínű nyakkendő, vörös és zöld kockás nadrág s egy kiáltó színű mellény felé hajlott; tetőtől talpig sötétkébe bujtatta, gombakalapot vett neki, keze cipőket, úgy hogy nagyjában most már elég elfogadható cimborának látszott, kivéve természetesen a fejet, a melyet nem lehetett kicserélni, s két kezét, a melyet teljes lehetetlenség lett volna keztyűbe bujtatni.

Uj vita támadt a vendéglő kérdése miatt. A vendéglő pacal és csiga felé huzta a szíve, vezetője pedig szerette volna valamivel elegánsabb hajlamokra hangolni, (a mit természetesen nem valott be) hogy gondosan eldughassa valami cabinet particulierbe.

Beléptek végre egy elegáns vendéglőbe, észre se véve két egyéniséget, a kik bizonyos meglepetéssel vizsgálták őket. Monpipeau sietett, mintha csak valami vasuti vendéglő éttermében ülne, nyakra-főre hozatta a bordeauxit, pezsgőt, odaszélezett társa bámulatos fogyasztási produkcióinak s emellett boldog volt, hogy ilyen olcsó áron szabadulhat arendőrségi felügyeletől. Csak akkor vette észre roppant könnyelműségét, mikor társa már zajos jókedvében a Marseillaise-t kezdte fujni.

— Csitt! mondá nyugtalanul, barátom, itt nem szokás éneklni.

— Az igaz, Monpipeau, igazad van, mikor ilyen finom helyen van az ember, finomnak is kell lenni s ezzel elkezdett kiabálni: Pinczés! kávét; aztán elérkeznyülve: Játod öregem, mondá, . . . ha eszembe jut, hogy téged el kell hagynom most tüstént . . .

„Debreczeni Ellenőr” tárczája

A kém.

Monpipeau ur a leggazdagabb ember a városban. Ezt annyira kellemes elköszánok tartotta, hogy ezenkívül nem foglalkozott mással. No igaz, elnöke volt a közszabadságot veszélyeztető tulkapások feladására alakult társaság-nak, melynek saját csupa dologtalan, de gazdag polgárok tartoztak. A társulat titkos volt, mert ha nyilvános lett volna, ártatlanságáért bizonyára a denki kinevezte volna. Mert ott olyan fogakat beszétek eszmecseréképen, melyek sokkal jelesebbeket mondogattak el mindegy nap szószerken, ujságokban és mindenütt, hol az emberek politikáról nyilatkoznak, azokat diskurálni. A titkolózásból fontoskodás lett, s társai lassanként azt kezdtek hinni magukról, hogy mindannyian valódi vendélmét képezik a köztársasági kormányoknak. Legtöbbször, legnagyobb volt természetesen az elnök s így őt tartották a legvédelmezesebb embernek s komolyan hitték, hogy ő valóban tud államtitkokat, mezből még sok baj zudulhat a szegény közönség fejére. Végre Monpipeau maga is te, hogy tud titkokat, de azokat még ma se látja. A társaság odaig jutott, hogy tagjai már a köztársaság hivatalos beiktatásával hizelegtek maguknak, s azért ártározták, hogy „inyenczek társaságává” váljanak át, mely ezimen gyanutlaunl gyűlöletnek össe.

Ekkor jutott eszébe Monpipeau urnak egy fölrandul Párisba, s becsületesen kimutatta magát, Tizezer frankkal, s egy nagy valódi finom havanna szivarral (direkt a városból rendelte) ellátva megérkezett Pá-

Másnap reggel elhagyta a vendéglőt, s rágyujtva pompás havannát egyikére, gépiesen elvetette a piros papírburkot, melybe a szivar csavarva volt s bátra nézve azt vette észre, hogy egy ember lehajolt, s fölveszi azt. De nem ügyelt rá.

A café Anglaiban villásreggelizett, s mikor onnan kilépe szivarra gyujt, megint azt az alakot látja bizonyos távolságban magától. Eh! hisz akármilyen nagy is Páris, egy nap kétszer csak találkozhatik az ember ugyanazzal az emberrel. Egy jó órát sétált, ekkor megállt a szinlapok előtt, s esti mulatása színhelyül kiválasztotta az operát.

Megfordult, megint azt az embert pillantotta meg. Nyugtalan lett, s hogy lecsillapuljon és nyomot veszítsen, sebes lép tettekkel egy mellékutczában akart elosonni. Itt találkozott régi barátjával Robertinnel.

— Ah, hisz ez Monpipeau! Nos hogy állunk nálatok? A választások . . .

— Ne beszéljünk politikáról. Azért jöttem, hogy ebben a vidám párisi életben távol legyek annak viharaitól s kipihenjem fáradalmait . . . Ah, barátom a köztársaság . . . Hogyan tartja meg Thiers a jelszavát? Vajjon konzervatív? Soha . . . az én jelszavam . . .

— Te mondád, hogy ne beszéljünk politikáról, magad pedig nem is beszélsz, hanem szavalasz. Ne oly hangosan Monpipeau . . . csillapulj. Ugy rémlik nekem, mintha valaki mögötted fülene a szavaidra . . .

Monpipeau megfordult: az ő embere állt a háta mögött. „Raggel óta követi lépteimet!” — Sugá Robertinnel.

— Látd? Vigyázz magadra.

A titokteljes egyéniség egész nap sarkában volt Monpipeaunak, úgy hogy ez este felé futóra vette a dolgot, s agyonizzadva lélekzetét vesztve, fájó lábakkal végre leráz-

ta nyakáról az ismeretlent. Elfutadva érkezett hoteljébe, lelkiismeretét erősen furdalták a nagy titkok, melyeket bizonyára tud s nyugtalanította az inyenczek társulatának létezése s az elnök felelősség, mely az ő vállaira nehezedett.

Másnap d. e. 11-kor elhagyta a vendéglőt: üldözője már lent várta. Monpipeau egyenesen neki ment:

— On ma megint követni szándékozik lépteimet?

— Csak sétálok, mint ön. A közeget édes mindnyájunké.

— Miért jön utánam?

— De Monpipeau ur! En arra mehetek a merre nekem tetszik.

Monpipeau majd hanyatt esett, mikor a nevet hallotta. Az idegen folytató:

— Már a café Anglaiba nem követhetem. On nagy inyenc lehet uram.

— Inyenc! Ez célzás — gondolá az inyenczek társaságának elnöke, — most már minden világos. Titkos társaságunkat fölfedezték engem fő ismerték, a kormány szemmel tart, ez az ember kém!

— Megtiltom önnek, hogy kövessen!

— Mit ér el vele? Ha én nem követem, követi más, kettő, három is.

— Három is?

— Ugy van. Engedje meg, hogy egyedül üzzem a mesterségemet.

— Meg lehet, On azonban becses falat s nem szeretném elszalasztani.

— Becses falat! oh, politika mely eny nyire becsessé tettél a kormány előtt, — gondolá Monpipeau s az az ötlete jött, hogy megvesztegeti a kémét. De pénzt nem kínált neki, hanem azt az ajánlatot tette, hogy új ruhába bujtatja, hogy szolidabb, kevésbé csavargói külsővel követhesse lépteit. Camboulard, mert így hívták a kémét, szívesen be-

kereskedelmi és pénzügyi vállalatoknál probáltak meg és tüntették ki.

E tény keltheti fel a közraktaák intézménye iránt is a bizalmat, reményt a nagyközönség körében. Igen ez az új vállalat nem légből kapott számításra van fektetve. Nehány n p mulva, valószínűleg e hét végén alkalmunk lesz az egész tervezet megismertetni olvasóinkkal és kiemelni a vállalat rendkívül nagy jelentőségét városunk főként gabnake reskedelme emelkedésére nézve; kiváló előnyeiket melyeket legelső sorban a mezőgazdák-nak nyújt, egy a helybelieknek, mint a vidékieknek s melyné fogva egy régen érzett hiány lesz átala betöltve. Képet fogunk nyújtani a várható forgalomról, illetve forgalmi bevételről is.

Ezzel még annyit jelezhetünk előre, hogy Debreczenen kívül a következő közel vidéki nagy községekben és városokban lesznek aláírási ívek kitéve: Nyiregyháza, N. Károly Szatmár, H. Bözörmény, Szoboszló, Nánás, B. Ujváros, Er-Mihályfalva és Székelyhid.

A szabati ülésen jelen voltak: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöke alatt, Stepany Gusztáv, Simonffy Sámuel, Berger Henrik, Kovács Sándor, Smed Agoston, Holländer Gyula és Szűcs Mihály; ez utóbbi mint jegyző.

Az ülés felhívása következő volt: Debreczen sz. kir. város tanácsa tudatja hogy a város 10 ezer forint hozzájárul a vállalat. Ezt a közgyűlés határozott már a helyi bizottság által jóváhagyta. A város továbbá átengedi az összekötő vasúthoz szükséges területet ingyen a vállalat tartamára. A vállalat növekedése folytán szükségessé válna a terület átengedésétől annak időjén újabb határozat fog intézkedni. A város köti magát, hogy az igazgatóságba 3 évre egy tagot kinevezessen.

Előterjesztett tovább a felszámolásban lévő cukorgyár részvénytársaság megbízottjainak ajánlata, mely szerint, a volt cukorgyár épületei és telke 50000 forint a vállalat részére tulajdonjoggal átengedtetnek. A vétel összeg a társaság megalakulása után 4 részletben lesz fizetendő.

Az alapszabály tervezet bemutatott; ezzel kapcsolatban elhatározott, hogy a részvények aláírására felhívás intéztek a nagy közönséghez, a felhívási szöveg azonban megállapított és intézkedés történt az iránt, hogy a vállalat a nagy közönséggel, főként a gazdakkal megismertessék.

A vasúti csatlakozás, valamint a reex positionális tarifák ügyében a magy. állam vasutak igazgatóságához folyamodás küldetett fel.

Külföld.

A bolgár kérdés Ujabb hírek meg erősítik azt a véleményt hogy a bolgár kérdés békésen fog elintéztetni. Az orosz politika engedékenysége a Sophiába küldendő külön küldött ügyében kedvező jelnek véteik. Ez az eset, úgy érvelnek, azt bizonyítja, hogy Oroszország elakarja kerülni a nagyhatalmakkal való conflictust. A császár személyesen ellene van Bulgária katonai occupációjának, a mit csak a pánszláv chauvinisták sürgetnek.

A muzska hivatalos lap a „Journal de St. Petersburg” szerint nehéz volna azon

szöveget, melyet a sobranje a csárhoz intézett, összeegyeztetni a válaszfelirattal, melyben a sobranje a regenség üzenetére választott. Az idézett lap azt véli, hogy fűnn kell tartania ítéletét a sobranje és vezérférfiai közti egyetértés hiányát illetően. Ha Kaulbars küldetése még valamely igazolásra szorult volna, ez bizonyára meg van adva abban a zavarban, melyről e két okirat tanuskodik. Reméli, hogy Kaulbarsnak sikerülni fog tanácsnivaló elősegíteni, hogy Bulgária kiláboljon a jelenlegi válságból.

Mindamellét a helyzetet nem mondhatni megnyugtatónak. Nek l u d o v orosz consul a sobranje küldöttségének fogadásá alkalmával mely a csárhoz intézett s már jelzett táviratot nyújtotta át, szövegét következőket mondá: „Mint hogy a császári korm. a ny Bulgária nyugalmát és a rend fenntartását mindenek fölé helyezi a fejedelemlenviszatérésének még gondolatát sem engedhetné meg, mert a fejedelem távozását az egész ország boldogulásának egyik zálogaként tekinti. A további zálog önökben magukban van, kik eszélyességük és mérsékletük által elháríthatják a komoly veszélyeket. Vessék be jól emlékeztükbe, uraim, hogy a dolgok mostani rendj, a császári kormány szemében még nem nyert törvényes szentesítést. A bolgár kormánynek e szentesítést csak a mostani regensek és a jelenleg létező sobranje, valamint az összeülendő nagy nemzetgyűlés tagjainak eszélyessége és pártatlansága szeresheti meg.” Végül kijelenté a consul, hogy Oroszország a pártok fölött áll és azok egyikét sem pártfogolja. Az utasítások, melyeket Nekludov azóta kapott ily értelemben voltak tartva.

Napi hírek.

— Dr. Duka Tivadar Debreczenben.

Dr. Duka Tivadar Londonban élő hírneves hazánkfi, hol ki fő állást foglalt el, e hó 14-dikén maglatogatta Debreczen a biblia új fordítása ügyében itt időzéséről a „Debrecezenben” Budapest, Kolozsvár, Pozsonyban, Eperjess, Sáros Patakban stb. indult meg. Az alkalmára Czelder Márton kecskeméti lelkész szövegeztette fel a prot. egyházak irodalmi férfait. A „Debr. Prot. Lap” melegen üdvözlö az új vállalatot.

— A főiskola köréből. A joghallgatók segítő egyesületének alakuló közgyűlése szombat délután 3 óráig tartott meg. A tanár által ajánlott megválasztott felügyelő Dr. Karsa István ur csak egy negyed négy óra körül lépett a terembe. Természetesen mind a két párt loyális volt iránta. Veres tollas, pirosfehérszöld tollas egyaránt lelkesedve éljenek a terembe lépő tanár felügyelőt, ki egy rövid alkalmi beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek egyedül tágyát a tisztikar megválasztása képezte. — A kortések és azok a párttagok, kik nem tartották közönség dolognak, hogy győznek-e vagy buknak, izgatottan számították, hányan ülnek az ő oldalukon. A jobb oldal, melyet az Olchváristák foglaltak el, népebb volt kettővel. A Fekete-pártiak is így találták. De várjatok csak, forrott a terv, párttaktika bennük. Azzal fenyegetőzték, hogy nem engedtek közülnk egyet szavazni, mert későn fizetett tandíjat? Jó. Mi meg háromnak szavazat jogát kifogásoljuk a tióitek közül a kivetke leszünk. S majd akkor, dönt felettünk az elnök vagyis inkább a sors. Nekünk pedig vérmes reménységünk van a sors kegyéhez. Márton Kalmán mint a fentartó bizottság egyik tagja és ideiglenes jegyző a közgyűlés tartamára (rosz omen a Fekete pártiakra nézve) felolvassa a szavazattal bíró egye-

— A debreczen-füzesabonyi helyi vasut közgazgatási bejárása. A közmunka

(s közlekedési miniszter a Csávócsy Lajos és Frohnecht Vilmos engedélyt kérők által tervezett debreczen-füzesabonyi helyi vasut közgazgatási bejárását Gyöngyösi János osztálytanácsos vezetése alatt ez év szeptember hó 28-dik napjára elrendelte. A bizottságban részt fognak venni: a műszaki tanács a m. kir. vasuti főfelügyelőség, a m. kir. államvasutak igazgatósága, a szolnoki és tokaji kir. folyamérnöki hivatalok, Hajdu, Heves, Szabolcs és Borsod megyék, továbbá Debreczen szab. kir. város közönségeinek és közgazgatási bizottságainak, a cs. és kir. közös minisztériumnak képviselői, végül az engedélyt kérők megbízottjai. A bizottság működését az említett napon d. e. 10 órakor Debreczen város tanácstermében fogja megkezdeni.

— Egy debreczeni ember új találománya. T a r c s a i Lajos városunk szülötte volt helybeli kártya gyáros, jelenleg a fővárosi első magyar kártyagyári részvénytársaság hivatalnoká érdekes új találmányt fedezett föl, mely egy gyakorlati használhatósága, mint elősége miatt széles elterjedésnek fog örvendni. Tudjuk ugyanis hogy mennyi baja van egy társas köröknek, mint egyes családoknak az ócska kártyákkal. Az új kártya drága s egy-két használát után az bizony nehezen csuszik, sőt faluhelyen össze is ragad, úgy, hogy bicska kell a szétválasztásra. Ezen a bajon fog segíteni Tarscsai új találmánya a csuszátó készülék és hozzávaló por, melynek segítségével a legnedvesebb és ócskább kártya is csuszósá válik.

— A debreczeni főiskola, teológiai akadémijára ezen iskolai évre eddig 14, jogakadémiai tanszakára pedig 38 új tanuló jelentkezett.

— Protestáns irodalmi társulat szervezésének híre járta be e héten a fővárosi és vidéki lapokat. Az új irodalmi társulat iránti mozgalom e lapok szerint a magyarországi protestánsok kiválóbb heyein: Debreczenben, Budapestben, Kolozsvár, Pozsonyban, Eperjess, Sáros Patakban stb. indult meg. Az alkalmára Czelder Márton kecskeméti lelkész szövegeztette fel a prot. egyházak irodalmi férfait. A „Debr. Prot. Lap” melegen üdvözlö az új vállalatot.

— A főiskola köréből. A joghallgatók segítő egyesületének alakuló közgyűlése szombat délután 3 óráig tartott meg. A tanár által ajánlott megválasztott felügyelő Dr. Karsa István ur csak egy negyed négy óra körül lépett a terembe. Természetesen mind a két párt loyális volt iránta. Veres tollas, pirosfehérszöld tollas egyaránt lelkesedve éljenek a terembe lépő tanár felügyelőt, ki egy rövid alkalmi beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek egyedül tágyát a tisztikar megválasztása képezte. — A kortések és azok a párttagok, kik nem tartották közönség dolognak, hogy győznek-e vagy buknak, izgatottan számították, hányan ülnek az ő oldalukon. A jobb oldal, melyet az Olchváristák foglaltak el, népebb volt kettővel. A Fekete-pártiak is így találták. De várjatok csak, forrott a terv, párttaktika bennük. Azzal fenyegetőzték, hogy nem engedtek közülnk egyet szavazni, mert későn fizetett tandíjat? Jó. Mi meg háromnak szavazat jogát kifogásoljuk a tióitek közül a kivetke leszünk. S majd akkor, dönt felettünk az elnök vagyis inkább a sors. Nekünk pedig vérmes reménységünk van a sors kegyéhez. Márton Kalmán mint a fentartó bizottság egyik tagja és ideiglenes jegyző a közgyűlés tartamára (rosz omen a Fekete pártiakra nézve) felolvassa a szavazattal bíró egye-

sületi tagok névsorát. Nyolcvanhatan voltak. Most felláll és szót kér a Fekete párti Nagy Kálmán. A fentartó bizottság által hitelesített névsorból kifogásol negyet. Három Olchváry volt; egy a Fekete József. Nem hiába hogy jogot és törvényt tanul — de ő is a hivatkozott. Az alapszabály 14. §-a szerint csak azok bírnak választó joggal, kik tandíjjakat és az egylet iránti tartozásaikat (nehézy szabó és suszter szeretné az ő követeléseiket is) a gyűlés előtt 24 órával megfizették. Az a négy pedig — tanuk vannak rá — tegnap 3 óra után míg harangoztak cselekedték meg azt. A baloldal a tetszés és helyeslés zajos nyilvánításával támogatja szónokát. Hanem az is igaz, hogy a jobb oldal nem épen nyugodtan és csendesen hallgatta ezt. A küzdelem több nem Olchváriert és Fekete-ért folyt, hanem azért a három emberért, illetve azon négy ellen. E harcz kimenetelétől függött a végleges győzelem vagy bukás. Ezt mindegyik párt érezte. Allásponjtához azért mindegyik makacsaul ragaszkodott. Most kigombolozkodik Falussy Árpád, a vereatolasok főfő kortese, bele nyul kabtja be a szobába s egy szépen összehajtott iv papirt vesz elő. Fölnyitja. Jobb tenyérrel a rajpant. „Itt van kérem egy bizonyítvány a háznagy urtól.” Az Olchváry pártiak nevetnek, éljenek és tapsolnak. A Fekete pártiak pedig a meglepés elő perczében zavarba jöve és hallgatnak. A levélben az volt bizonyítva, hogy az a három Olchváry párti három óra előtt 10 perczel már a háznagyi hivatal előtt várakozott, de három óráig a háznagynak phisikai lehetetlenség volt tandíjait elfizetni. A negyedik joghallgató pedig akkor ment be a hivatalba, mikor ama másik három már kifele jött. De a Fekete párt csak hamar magához tért és ismét elvetette fegyvert. A vita tüszagosan is szenvedélyessé vált. — Egyszerre többen is szónokolni akartak, de az ellenpártiak a másik fél szónokait nem volt kedve és türelme kihallgatni. A Fekete párt részéről főként Nagy Kálmán a háznagyi bizonylat által épen azt látja megcsináltatni, hogy azok az urak csakugyan 3 óra után fizették ki tandíjait; a fentartó bizottság eljárását pedig a névsor lezárásánál nem épen korrektnek jelentette ki (abban a bizottságban mindkét párt képviselve volt) s egyszerűen vitatta, hogy a tagok választó jogát vagy a közgyűlés vagy a felügyelő tanár van hivatalba elbírálni. Az Olchváry-párt szónoka Falussy Árpád nem így fogta fel a dolgot. A tény az — mondá ő —, hogy mikor a bizottság a háznagyi hivatalban megjelent, a tandíj már le volt fizetve, egy negyed 4 óra előtt; az a közgyűlés pedig 24 órával később 1/4 után kezdődött. Az után hivatkozott a mult évi közgyűlés ama határozata, mely a választók névsorának végérvényes összeállítását a fentartó bizottság hatáskörébe helyezi, s így ez a közgyűlés erre nézve illetékességgel nem bírhat. No hát ne bírjon, mondá a Fekete-párt; hátha ugy is megbuknánk az e felett törtéendő szavazásnál — gondolta hozzá magában. Hanem akkor itéljen a felügyelő tanár ur, kérte Nagy Kálmán; de kikötötte, hogy az ítélet ellen, ha nem tetszik nekik, fellebezéssel élhessenek. Ebbe az Olchváristák is beleegyeztek aztán. Es Dr. Karsa István ur nem a jus strictumot, hanem a méltányosságot tartva szem előtt, oda döntött hogy szavazhat mind a négy kifogásolt egyén. A Fekete párt érezte, hogy az ítélet egy az ő bukásával. Nem nyugodott meg benne. Appellátat jelentett be a Nt. és Tttes Társasághoz s azzal ott hagyta a csatát és Kivonult a teremből, éltetve Fekete Józsefet, abezugolva Olesváry Zoltánt, kinek pártja most már egyedül ellenfél nélkül marad. Nekem olyanok tűnt fel a Fekete pártiak az a tette, mint mikor egy armándia hátrafelé koncentrálja magát. No de szerencsénk lesz, ha ezt cunctator eljárás úgy végződik reájok nézve, mint Fabiusra. A szószóló megint Falussy volt. Az alapszabályok szerint azok választanak, kik jelen vannak, ha ugyan ezek a tagok összességének egy harmadrészt teszik. Itt még felélnél is több van, mondá ő, az eseményeknek illetően kifejlése feletti öröm és meglepődés vidám hangján. Kéri tehát a felügyelő tanár urat, hogy a tisztviselők megválasztását rendje el. De most már nem idevaló szó ez választás. Hiszen minden közfelkiáltással ment végbe. A tisztviselők egytől — egyik Olchváry pártiak lettek. Hiába! régen megmondta azt már Brennus: „Vae victis!” Jaj a legyőzötteknek. A tisztikar tehát következőleg alakult meg (a Fekete pártiak nem ismerik el) Olchváry Zoltán IV. j. Főjegyző: Falussy Árpád IV. j. Pánztárnok: Márton Kálmán III. j. Ellenőr Domahidy Viktor IV. j. Könyvtárnok: Solymosy István III. j. A jegyző Hossay Bálint II. j. (Egy kivételével mindnyajan a Kőlcsei vármegyéjé ölvölök.) Választmányi tagok a jog tud. tanszakáról: Csaba Zoltán, egy hely függőben hagyott (jó lesz egy Fekete pártinak); az Államügy domány tanszakáról: Kémery Dezső, Somogyi András; II. évről Báró Fejérváry Imre, Bernát István; az I. évről Tóth Aurél, Szabó Lajos. Négy tagu deputatívú hivat meg; a csonka közgyűlésre (majd parlamentet mondottam, Cronwel jutván eszembe) a kiküldött elnököt, ki csinos beszédben jelezte köztendő programját, mely munkás, érdemteljes elődei példájának követésében, a kötelezettségteljesítésében áll, és köszönetet mondott az egylet névsorát a felügyelő tanárnak is.

Este a párt a Vilmos gyűlt össze k-déyes szokás. A nagy áldomás mondatott, M a g hegedűvel, nyirettyűvel jövedvből semmisse hiatik pedig még ezután zelemre inu. Nekik tes világ; kalapjuk a nemzeti szín jelvény Olchváry párt nyert szeritük jogtalanul é mig felebbezők fele nekik is van győzede menyheli. De legalább kinek jogos tulajdona

— Az alsó szentesítő társulat Debreczenben szeptember hó 23-án tart. Tárgyszerovat: vetes megállapítás: uradom indítványa fogantatása tárgya Pólya Béla azon india hortobágy vidék műsajára a társulat által kölesön adassék. 3. T. nőnek a választmány e utóbbinak különös tokról. 4. Az 1886 évi küldöttség átvétele. végén tartandó pénzték választása a közgyűlésére. A közgyűlés szeptember 22-én val szegak a fent 1. 2. 3. előkészítése s azokba vaslat tétel.

— Husfogyasz alakulása ügyében fte órákor érkezetlet tartlységében. Az értekeviselők összegyűlése össze.

— A debreczen tartott választmányi fontos tárgyak intéz dalárünpély óta tart mondatott, hogy az e vezkedve s ujjabb jé azonal megkezdé a sz márismét a helyi ujjabb magyar dalok tarthasson. Hite s k ar n a gyot, a h hivatkozva állás az egylet tiszteletbe lag megválasztotta, hogy a dalára tény hatlan babérokot sz megörökített elhatá den valószínűség szor a főiskolai énekár jel ban az ujjonnan megvá elfogialná, Hitesy I fel szolgálatát. Mint tiszteletére a dalard melyen a kar vezény nagy fogja teljesit Imre egyleti diszelná lárda jövőjére, annak atkozoz nagy szabás választmányi közfelki azt a folyó hó 26. rendkívüli közgyű s annak elfogadása hazai nevezetesebb tólás végtat pedig a nek megküldetni h dalár ünpélyen dalé frtot tett. — Az ig a legközelebb megtart hagyatott.

— Utsoda a N néhány ügybuzgó a helyszíni szemléket t társaság megalakítá egy vállalkozó szell tulajdonosa kész terv elé, s kéri azt, hogy a e dőn, hová egy uszó de különö, hogy az csinálta és árusitatt halt embereknek; ug egy o y intézmény fe mely az ő ömb rek meghosszabbittását se pedig nem más mint lakos a Fodor és Get és érczkoporsó gyá tagja; ki most a köv ta be a tanác hoz hogy egy uszoda fele egé-zságyúgi szempo úzvevegő tő szükség az városunknak is d meg é r l e t e b e hogy a felepitésre uszod: fölépitésére l gondolnám a Nagyer állomá: helyével erdei ut mellett a mintegy 60—80 méterület 55 méter szélességben. Ezen c tetes városi tanácsos egy uszodának az l. dányban mellékelt t mint uszodának 32 é latára azt részmeren ben erre a tétel gyűlés lenne illeté mat pártfogólag felt A terület használatá

és pediglen örökre, tette hozzá szörnyű szomorodottsággal.

Monpiveau ur nyugtalankodni kezdett. S ez alapos is volt, mert Camboulard miud gyöngébb és gyöngébb kezdett lenni.

— Az nagyon keserves lesz tégedet elhagyni.

Monpiveau ur félbi kezdett. — Végre is mondá, a miben m gegeztünk, sban maradtunk.

Örökkön örökké, nem járok utánad öregem soha többet, ha az nekéd nem tetszik, soha többet . . .

S a következő pillanatban a szerencsétlen Monpiveauanak egy baráti csókot kellett vala hogy kikerülni.

Csak hogy ezután állott még csak elő Camboulard. — most én rajtam a sor, hogy viszonzozom az udvariasságot; most én fizetek egy kocintást a bormérésben.

— Istenem, istenem, csak meg ne hitam volna, nyögte Monpiveau s igyekezett szabadulni ettől az udvariasságtól. Csak hogy erre Camboulard dühbe jött, elkezdett kiabálni, hogy ez ilyen meg olyan piszkosság. Mind a két öklével döngteni kezdte az asztalt, hogy csak úgy viszhangzott bele az egész szoba. Nemsokára elégedetlenkedni kezdtek a szomszédos szobákban.

— Rendört, rendört kiáltották méltalankodó hangok mindenfelől.

Mikor a rendörök megérkeztek, a szerencsétlen Monpiveau kétségbeesett küzdelemmel igyekezett szabadulni a börtön sötétjé elől. Ebben persze Camboulard nagyban egyértent vele.

A rendörök beérték volna azzal, hogy kikergették a két verekedőt az utcára, de ekkor előlépett a két egyéniség, akik megállították, mikor Monpiveau és társát a vendéglőbe belepü látták, kijelentették, hogy ők

titkos rendörök s intézkedtek, hogy szállítsák a napos rendörtiszt elé.

Es Armentières leggazdagabb polgára így vonult végig társával, négy rendőr fődözete alatt Páris utcáján, a vig Párison, a hová azért jött, hogy egy hónapot a magamulatságára töltsön el.

— Ez az ember az ön barátja? kérdezte a rendörtiszt Monpiveutól.

— Az enyém? . . . Szó sincs róla; jár utánam tegnap óta.

— Pedig ismeri önt, s a mint mondják, tegezi is.

— Mert részeg.

— Lerészegedett a villásreggeli, melyet együtt ették; ön nem is ismeri és mégis reggelizni viszi.

Monpiveau megzavarodott, dadogni kezdett.

— Ime! szólta a rendörtiszt, itt a dektivek jelentése egy 30 millió lopásról, mely hét nappal ezelőtt történt az ön barátja.

— De ismétlem, nekem nem barátom.

— K-gyeskedjék febe nem szakítani, ez az ember gyanusítva van, hogy bűnrészes-e a lopásnak.

— En! kiáltá a vádlott; de hisz én tagadom.

A rendörtiszt folytatta: Ezt az embert a kit ön állítólag nem ismer, ma reggel kilenczkor tetőtől talpig felöltöztette.

— Ez igaz, — mondá Camboulard.

— Bevallom, — tette hozá Monpiveau. — Hogy tévutra vezesse a rendörseget, a mely szemmel tartotta.

Monpiveau erőlyesen tiltakozott.

— De hát akkor mért öltöztette fel.

— Mert ugy nem vihettem reggelizni, a hogy volt.

— Tehát miért vitte reggelizni? . . . ön nem felel? tehát büntárs.

...vanhan voltak a Fekete párti Nagy zottság által hitelesítve. Három Olchváry József. Nem hiába tanul — de s-ra is aly 14. s-a szerint csak joggal, kik tandíjait tartozásaikat (nehányé az ő követeléseiket ával megfizették. Az vannak reá — tegnap agoztak eselekedtek tetszés és helyeslés támogatja szónokát, a jobb oldal nem desen hallgatta ezt. Olchváryt és Fekete három emberét. E harcz kimenetelét, yzelem vagy bukás, zte. Alláspontjához ul ragaszkodott. Most y Arpád, a vereatol-nyul kabatyja beső szehajtott iv papirt o tenyerével rácap-nyitvány a háznagy ur-kevetnek, fájneznek pártiak pedig a meg-vaiba jöztek és hall-rti bizonyítva, hogy rti három óra előtt agyi hivatal előtt raig a háznagnyak it tandíjaitak effo-llgató pedig akkor rkor ama másik há- a Fekete párt csak névelottea fegyvert. enkedélyessé vált. — novolni akartak, de fél szónokait nem hallgatták. A Fekete y Kálmán a ház- on azt látja megero- rak csakugyan 3 óra- at; a fenntartó ki a névsor lezárásánál dentette ki (abban a rt képviselő volt) gy a tagok választó- vagy a felügyelő lni. Az Olchváry- pád nem így fogja — mondá ő —, hogy áznagy hivatalban e volt fizetve, egy a közgyűlés pedig an kezdődött. Az évi közgyűlés ama lasztók névsorának t a fenntartó bizott- s így ez a köz- keséggel nem bir- moudá a Fekete- bukának az e felett — gondolta hozzá iteljen a felügyelő Kálmán; ha nem tetszik nek. Ebbe az Olchvá- tán. Es Dr. Karai rictumot, hanem a em előtt, oda döntött gy kifogásolt egyén- gy az ítélet egy az ott meg benne. Ap- Nt. és Titus Taty- a csata t ért ve Fekete Józsefet, ltánt, kinek pártja el nélkül marad. Na- a Fekete pártiak ez y armándia hátrafél- de szerencsésök lesz, gy végződik resjök észszóló megint Fa- ályok szerint azok vannak, ha ugyan nek egy harmadré- lenél is több van, knek ilyenét ki- megelegedés vidim ügyelő tanár urat, választását rend je- aló szó ez választás. ltással ment végbe. ltással ment végbe. egyig Olchváry pár- megmondta azt mer faj a legyőzőtek- övetkezézőleg alakult nem ismerik el.) Főjegyző: Falussy y Márton Kálmán y Viktor IV. jh. István III. jh. A jh. (Egy kivételével meggyőző ólválók) y tud. tanszakid- üggöben hagyatott (nak); az állam- ury Dezső, Somogy Fejérváry Imre, Ber- Tóth Aurél, Szabó zózió hivta meg; a parlamentet mond- zembe) a kikállított ben jelezte köze- munkálás, érdem- ében, a kötelest- te meg a megfist- etet mondott az gyelő tanároak is

Este a párt a Vilmos Lajos vendéglőjében gyűlt össze kedélyes bankettre. Ez már ösi szokás. A nagy áldomáson számos felköszöntő is mondott, Magyar Kálmán pedig hegedűvel, nyirettyével segítettek, hogy a jókedvből semmibe hiányozzék. A Fekete pártiak pedig még ezután szándékoznak a győzelemre inni. Nekik még mindig tart a kor- tes világ; kalapjuk mellett még ott tarkálják a nemzeti szín jelvény. Elismerik, hogy az Olchváry párt nyert ugyan győzedelmet, de szeritők jogtalanul és épen azért mindaddig, míg fel-bbezésük felett a tanárkar nem itél, nekik is van győzedelmük — igaz, csak re- menyből. De legalább a reményke lés minden- kinek jogos tulajdona

— Az alsó szabolesi tiszai ármen- tesítő társulat Debreczenben folyó évi szeptember hó 23-án rendes közgyűlést tart. Targysorozat: 1. az 1887. évi költség- vetés megállapítása. 2. Az ó-budai kincstári uradom indítványra műszaki ártértejesztés fogantatása tárgyában. Ezzel egyidejűleg Pólya Béla azon indítványa, hogy az alsó- hortobágy vidék műszaki ártértejesztési cél- jára a társulat által 40,000 frt előleg illetve kölcsön adassék. 3. Társulati igazgató és mér- nősnek a választmányhoz intézett évi jelentése, ez utóbbinak különösen tokaji megrongált par- tokról. 4. Az 1886 évi számadás megvizsgálására küldött megnevezése. 5. Intézkedés az év- végén tartandó pénztári zárlatról. 6. Küldöt- tek választása a füzavölgyi társulat évi köz- gyűlésére. A közgyűlést megelőzőleg Szeptem- ber 22-én vál szatmányi ülés tartatik. Tar- gyak a fent 1. 2. 3. sz. a. elősorolt ügyek előkészítése s azokban a közgyűléshez ja- vaslat tétel.

— Husfogyasztási szövetekezet megalakulása ügyében folyó hó 21-én déntán 6 órakor értekezlet tartatik az Iparoskőr he- lyeségében. Az értekezletet a debreczeni tisz- viselők össegély ő egylete igazgatósága hívja össze.

— A debreczeni daleyilet szombaton tartott választmányi ülésében több rendbeli fontos tárgyak intéztettek el. Az országos dalárümpély óta tartott megpihenés után ki- mondott, hogy az egylet új alapokon szer- vezkedve s újabb jó erőkkel is felfrissítve szonal megkezdí a szorgalmas tanulást, hogy már ismét a helyi közönség unlatlására újabb magyar dalok betanulásával eddikeg tarthasson. Hitelessy Lajos eddikeg karnagyot, a ki előre haladt korára hivatkozva állásáról leköszönt, az egylet tisztelbeli karnagyjával egyh- ngu- lag megválasztotta, érdemeit p-dig, tekintve, hogy a dalárda ténykedési körül hervad- hatlan babérokot szerzett, jegyzőkönyvileg megőrizhetteti elhatározta. Az új karnagy min- den valószínűség szerint Mácsay Sándor a főiskolai énekkar jeles vezére leendő, míg azon- ban az újonnan megválasztandó karnagy állását elfoglalná, Hitelessy Lajos készséggel ajánlotta fel szolgáltatást. Mint értesülünk, távozásával tisztelére a dalárda bucsuestélyt rendez, melyen a kar vezényletét még a lelépő kar- nagy fogja teljesíteni. — Végül Lengyel Imre egyleti díszelnök terjesztett be a da- lárda jövőjére, annak további működésére vo- natkozó nagy szabású indítványt, melyet a választmány közfelkiáltással tett magávé s azt a folyó hó 26-án megtartandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszteti, s annak elfogadása után pedig a helyi s hazai nevezetesebb lapokban közzéteteti, pár- tolás végett pedig az összes hazai daleyilet- nek megküldötnei határozta. A pécsi orsz- dalár ümpélyen daleyiletünk kiadása 1185 frtot tett. — Az igazgatói állás betöltése a legközelebb megtartandó választmányi ülésre hagyatott.

— Uszoda a Nagyerdön Mig városunk néhány ügybuzgó férfiak értekezleteket és helyszíni szemléket tart egy uszoda-részvény- társaság megalakítása ügyében: az alatt egy vállalkozó szellemű nagypár vállalat tulajdonosa kész tervvel lép a városi tanács elé, s kéri azt, hogy adjon neki helyet a Nagy- erdön, hová egy uszodát építhetessen. Ne- de különö, hogy az az ember, ki koporsókat csináltat és árusítat érczből és fából a meg- halt embereknek; ugyanez az ember most egy o y intézmény felállításán töri a fejét- meg hosszabbítottáit segíti elő. Ez az ember pedig; nem más mint Gebauer Károly helybeli lakos a Fodor és Gebauer temetőkezési intézet és érczkoporsó gyár tulajdonos zég egyik tagja; ki most a következő kérvényt nyujtot- ta be a tanács hoz: „Azon meggyőződés, hogy egy uszoda felépítése a nagyerdön köz- egy-zségügyi szempontból városunkra a nézve egytő szükségességet képez és hogy az városunknak is díszítésére válnék, megérlelte bennem a gondolatot, hogy a feépítésre vállalkozzam. Az uszoda felépítésére legalkalmasabb helynek gondolnám a Nagyerdön a helyi vasut végző állomá: helyével szemben lévő, a nagy erdei ut mellett az u. n. nagyerdei kútól mintegy 60—80 méternyi távolságra eső te- rületet 55 méter hosszúságban és 34 méter szélességben. Ezen ezébből esedezem a tekin- tetes városi tanáshoz, hogy ezen területet egy uszodának az 1. és 2. alatt tehát 2 pál- dányban mellékelt terszerinti fellépítésére és mint uszodának 32 éven át terjedő haszná- latára azt részemre át engedni vagy amenyi- ben erre a tekintetes bizottsági köz- gyűlés lenne illetékes, oda ezen ajánlato- mat pártfogólag felterjeszteti kegyeskedjék. A terület használatáért 32 éven át kész va-

gyok évente 30 frtot fizetni, 32 év elteltével pedig a mennyiben újabb megállapodásra jutni nem sikerülne, az uszodát elhordatnam, avgy ha a tekintetes tanács a városra nézve elő nyösebbnek tartaná, a terület használatá fe- jében kész vagyok 32 év elteltével az uszo- dát, — melynek felépítése mintegy 14000 frtba kerülne — jó karban a város tulajdo- nába átbocsátani. Az uszoda tervét és költ- ségvetését Reitzner Félix kassai építész készi- tette. Az épület téglából és fából tervezeték felépítetteti izléses svájci stylan. Több mint 100 kabin lenne benne. Az uszó meden- ce 37-80 méter hosszú és 18 méter széles lenne. Az épület egész szélessége 27.90, hossza pedig 50 méter. A tanács még ezután fog a kérvény felett határozni. Nem tudjuk figye- lembe veszi-e azon mozgalmat, melyet egy nagyszabású uszoda építése iránt mas irány- ban Polonyi Andor, Fischer Károly és más urak indítottak meg.

— Kinevezés. D. Nagy József helybeli pénzügyifogalmazó gyakorok, a m. kir. péu- zymüniszter által a nagyszabasi pénzügyi- igazgatósághoz fogalmazónak nevezetett ki.

— Színház. Ismét állandó rovatot kezd- hetünk ily czimnel: „Színház.“ Nagy Vincze igazgató tegnap dében egész társulá- val megérkezett. Ezzel vége szakadt a nyári vandor életnek, melynek keserveiről olyan sokat tudnak panaszkodni azok, kik azt át- éltek. Van is nagy öröm a társulat tagjai között, hogy valahára Debreczenbe juttak. Hét hónapig most már nyugalmasabb és bi- zonyára zsirosabb is lesz az életük. A szin- ház ismét meglevele nül telt tehát vele együtt új képet nyer a Kis Pipa is. Mintha ez a kettő egymást egészen el- kil- Mi szívünkbeli kiáltjuk a megérkezettekhez: Isten hozta őket! S jó lélekkel ígérjük, hogy azt a támogatást, melyben sajto részesíthet egy színtársulatot, a közművelődés e hatal- mas tényezőjét, mi a magunk részéről soh- sem fogjuk megtagadni; feltéve, ha az igaz- gató, a tagok, kiktől mi sok jót várunk, kik- hez szép reményeket fűzünk, erre a támoga- tásra érdemesítik magokat. Igazságosak, mélt- anyosak és mindenek felett részehajlatlanok igyekszünk lenni. — A társulat ezen a hé- ten, szombatig — mint már jeleztük nem fog előadásokat tartani. — Ez a néhány nap szükséges az előkészületek- hez. — Ezzel csak annyit kívánunk megemlíteni, — hogy a társulat hiányos- ságáról keringő hírek teljes alaptalanok. Tolnainé Dömjén Rózsa, ki a szende, naiv és fiatal bősno szerepekre volt szerződötve, Aradihoz ment ugyan, de már van méltó utódja Rónainé Balogh Etelben, ki a budai és kolozsvári színházaknak kedvelt tagja volt. Tolnay Andor eltávozásá pedig egy általában nem csinalt úrt a társulatban, annyival is inkább, mert Rónai mint másod szerelmes szí- nész nagyon sokban pótolhatja. Csiki helyére ha a s o n l o k é p e n egy minden tekintetben derék fiatal színcsész jön, Molnár Lázló ki mint a Budapesti Hirlapnak volt bel munka- társa és az ország legelső vármegyejének, Pestnek tisztelbeli jegyzője a tollat is ügye- sen forgatja; de a mi bennünket debreczenie- ket jobban érdekel, az hogy azt pályát, melyet mint színész Szegeden kezdett Nagy Vincze alatt, Temesvárott és Váradon, folytonosan tökéltettedve, s a közönség oszlatlan tetszé- sét kiküzde és birva folytatott azóta. Ó- lesz a hősszerelmes és egyik társalgó. A már közé tett színházi jelentésben a karsze- melyezt azért nem volt névszerint feltüntetve, mert még az akkor teljesen nem volt szer- vezve. Tudjuk hogy sokan érdeklődnek o névsor iránt, főként a nők iránt. Hogy a kíváncsiság senkit meg ne öljön, majd szol- gálunk a névsorral.

— Temetés. Tegnap délután temették el a közönség nagy résztvétele mellett néh id. Fodor István építész, városunk egyik leg- nagydagabb polgárát. A nagyetemplomban Né- methy Lajos lelkész mondott szép halotti imát, innen a koporsót a czegeled utcai temé- tőbe kísérté a hosszú kocsiior. A koszorukat külön kocsit vitte, s elől haladt az egyleti és egy gyász-zászlóval testületileg a debre- czeni kőmíves ipartársulat.

A fagy. A rekkenő köség után hirte- len hűvös idő állott be. Az ország több r- séből fagyot jelentenek; s ezt Debreczen vidéke sem kerülte el. Szombaton virádró- ra olyan fagy volt, hogy a dohány miatta na- gyon sokat szenvedett. Erre a hétre többnyire derült, száraz, éjjel hűvös időt várhatni.

— A művirágkészítési ingyenes tan- folyamra ma d. u. jelöli ki a főveendőket a nöegylet választmánya. Felhívom a nálam jelenkezettek, hogy kérelmök hovádöltének tudomásul vétele végett holnap kedden dél- előtti 9 óratól déli 12 óráig keressenek fő- lakásomnak. Debreczen 1886 szept. 20 V e r e s e n i S z a t h m á r y T e r é z, nöegyleti elnök.

— Lövészet. 1886. szept. 19-n tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: Szegő- vészel Fehér Domokos 1 db 10 frcos aranyat, legjobb mélylövészel Veszter István 1 db 2 frtos tallért, legtöbb körívészel Budaházy Mikló 1 db. 1 frtos tallért.

— Dal estély. A debreczeni iparos ifjak egylete szépen sikerült táncmulatságot rendezett tegnap este a nagy erdei vízádó- ban. Ez volt a nyár utolsó táncvigalma Debreczenben. Sokan is siettek fölhászalni a kedvező alkalmat, annyival inkább, mert élvezetes dalestély nyitotta meg azt, melyen ugyanazon ifjúsági egylet dalköre mutatta be haladását és ügyességét. Előadták Bo-

ros Lajos karnagy vezetése alatt Thom K. Magyar ábrándját, a híres Pepitautot, „Érted- glambom“ ez kellemes nótájú dalt Kücken- t l, Magyar népdal egyveletet Lányitól és a „Debr. iparos ifjak egylete indulóját“ Boros Lajostól. A közönség sokat ujrátartott, tap- so t és éljezett, mit valóban megérdemeltek a derék ifjak és a szorgalmas karnagy, A tánc mulatság lajnalg tartott.

— Himnő járvány uralkodik a Hatvan- utcai külvárosban, különösen az ugynevezett Pestisoron, a hol némely házban több esa- lóduál fekszenek himlőben. A közönség érde- kében jó volna egyidőre talán bezúntatni a Hatvankülvárosi iskolát, mert tudomásunk sze- rint van olyan család is, hol hatau van- nak e betegségben.

— A felolvasókörbő. A kör választ- mánya tegnapelőtt tartotta ez évad első ülés- t. Legfontosabb tárgya az ülésnek az öttagu rendező bizottság választása volt. E bizott- ság Kovacs János alelnök, Szojka Gyula jegyző, Domokos Kálmán, Komlóssy Arthur és Popper Alajos urakból alakított meg. Ez a bizottság fogja majd kijelölni a felolva- sásra felszólítandókat és véleményt fog adni az iránt is, fenntartandók-e az ingyene- be épti jegyek a nem tagok számára. Kö- lönféle tekinteteknek engedve a választmányi évré a szerdai napot jelölte ki a esütörök helyett a felolvasások idejéül; a felolvasások helyiségéül pedig mint legalkalmasabbat ez évben is a városháza nagy termét fogja a kör leghathatósabb pártolójától, a városi t. nácsától, kérelmezni.

— Köszönetnyilvánítás. Szomoru kö- telességemnek tartom azon nagymérvű meg- tiszteltetésért, melylyel ugy az egykori pá- lyatársak, a színiügylet tagjai és a nagy közönség boldog emlékü férjem eltakaritása alkalmával bánatos szívem fájdalomát némileg enyhítették: ez uton is hálás köszönetemet nyilvánítani, s egyuttal a legalázatosabban kérn Debreczen város nemes lelkü közönsé- gének továbbra is nagybecsü pártfogását. — Debreczen, 1886. szeptember 20. özv. Nagy J ó z s e f n é.

— Színházi kariskola. Nagy Vincze színigazgató — miként Szegeden is tette volt, színházi kariskolát nyit leányok és fia- tal emberek részére, kik egészen ingyenes oktatásban részesülnek. De ezért aztán tar- toznak a rendes előadásokban részt venni. A kik magokat felvétetni ohajtják, jelenkez- hetnek a színigazgató irodájában.

— Kollera nosztrász B. Ujjaluban. Berettyó Ujjaluban Erdei Béni 73 éves ember 7 napi betegség után kolera nosztrász- ban meghalt. A kello övi intézkedések meg- tétettek.

— A kolera Budapesten. A főváros- ban pénteken déltől szombaton délig 14 kolera betegét vittek be a barak kórházba, s ezek közül csak egyetlen egy halt meg. A kórházban kezelt koleras betegek közül szombaton négyet gyógyulva bocsátottak el. Szept. hó 12-étől szombat déli 12 óráig ösze- sen 63 megbetegedés történt, ezek közül meg- halt 19. A fővárosban jelenleg hinféle fertőző betegség uralkodik, ugymint himlő, hagymáz- vörheuy, kolera, difteritisz és kanyaró. Ezek közül a négy első járványzerű, míg a két utóbbi most már csak szórványosan fordul elő.

— A Makói tűzvész, melyről szombati számunkban megemlékeztünk, szerenc- sére nagyobb kiterjedést nem vett, dacára a nagy szélnek. Egy szellőrek által lakott házban támadt a tűz jó magyaros gondos- sággal a szülék által magukra hagyott hat gyermek mint Leógett az a ház és egy szom- szédos óriási faraktár az ott felhalmozott nagy mennyiségű fakészlettel és összes épü- letivel együtt. A kár 30 ezer frt. A szegedi tüzőltök kitétek magukért.

— Karczag halad. A volt N. Kun ker-ület fővárosa Jász N. Kun Szolnok vármegye kikerekítése után nagyon sokat veszített s ez főként társadalmi életén látazott meg. De most már sok jó igyekezettel munkálkodnak a de- rék karczagi kunok, hogy kipótolják azt a mi elvesztett, sőt egészen új intézmények meg- valósításán is fáradoznak. Így a városi köz- gyűlés egközelebb Papp Móríc indítványára elhatározta, hogy közköltségen Zsigmondval egy ártézi kát furassék. Mozgalom indult meg továbbá egy önkéntes tüzőltök egylet alakítása iránt is.

— Hányféle gomb van a világon? Furesa gyűjtéménye van egy amerikai hölgy- nek, Mrs Harrisnak. Evekkel ezelőtt egy nagy társaságban arról volt szó, hányféle fajta gomb van a világon. Szakértők állítottak statisztikai adatok alapján azt állították, hogy épen 999 fajta létezik. Mrs Harris ta- gadta ezt és igazi amerikai hölgyhöz méltóan fogadás ajánlott. A fogadás vite őt a gomb- gyűjtésre, a melynek segítségével meg is nyerte fogadását. Alig egy év leforgása alatt együtt volt a 999 fajta gomb. Négy év alatt összesen ötezerféle gombra tett szert, most nyolcezernek boldog tulajdonosa s nyolc hosszú zsinórra fűzve őri azokat. A gombok némelyike formájának vagy színének szé- pségé által tűnik ki. Mások régisígtük vagy származásuk által nevezetesek. Vannak itt gombok, a melyeket híres csatáreken szed- tek fel, gombok, a melyek palotákban s gombok, a melyek kunyhóban szedettek fel egyaránt. Másokat hajóskapitányok hoztak Mrs. Harrisnak messze országokból, gombok elmúlt századokból és történeti hitelességű gombok híres férfiak és nők ruháiról. Most különben sokkal fontosabb dologban igyk-

szik a különböző amerikai hölgy. Meg akarja dönteni a bibliát. Fő akarja ugyanis tödözni — Ádám apánk mellénygombját. Ha ez sikerül, akkor tönkre van silányítva Mó- ez írórtársunk egész fűgefalevel teóriája. — Szerencsére, a nevezetes gomb még edig nem került meg.

Legújabb.

A „Debreczeni Ell-nőr“ eredeti távirata.

SZÓFIA szept. 20. A szobranje be- zaratott a mai nappal, s egyszersmind a nagy szobranje részére is kitzettek a választások. — A hadapród iskola és a Sztrumszky ezred zászlóit elégették. — Az orosz konzul jegyzékét nyujtott át a kormányának, melyben kívánja, hogy az össezeküvők püre ne tárgyalassék ad- dig, míg a kedélyek le nem csillapulnak. Németország képviselője szintén csatla- kozott az orosz konzul e kívánságához.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Reinsiedene Soffe 80 kr. per Me- ter, sowie á fl. 1.10 und fl. 1.35 bis fl. 6.10 (farbige, gestreifte und carrite Dess- sins) versendet in einzelnen Roben und Stücken zollfrei in's Haus das Seidenfabrik- Depot G. Henneberg (k. und k. Hofliefer- ant), Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Eladó.

1200 darab vegyes
a n y a j u h
eladó.

Értekezhetni Szabó Lajos fiai uraknál.

Hirdetés.

B.-Ujvárosi közönség kántorkorcs- ma joga az év Október 1-ső napjától April 24-ig terjedő borméresi joggal, az az 1886 év Október 1-től számítva 3 évre árverésen az 1886. év Szeptember hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor a községházánál bérbe adatik.

Kikiáltási ár: egy évre számítva 800 frt; bánompénz 80 forint. A többi feltételek B.-Ujváros község főbirájánál megtudhatók.

Kelt B.-Ujvárosban 1886. Szept. 15.
Kccskes Mihály m. k. h.-biró.

4420 Ugocea megye tiszántuli szol- 1886. gabirájától.

Árverési hírdelmény.

Alulirt szolgabirói hivatal által köz- hirre tétetik, hogy Turcz község tulaj- donát tevő mint egy 2000 hold erdő te- rületen levő bükk mak termése folyó év szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor Turcz községházánál nyilvános árverésen el fogadatni.

Kikiáltási ár: 2000 frt.
Bánatpénz: 200 frt.
Egyéb feltételek e hivatalnál a hi- vatalos órák alatt vagy a helyszínen az árverés megkezdése előtt megudhatók.

Halmi, 1886. szeptember 14.
Varga Ferencz, szolgabiró,

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank

jelenlegi 50 frtos részvényei
az 1886. február 21-én tartott közgyűlés határozata folytán
száz forintos névértékű

részvénnyel cseréltetnek be: oly formán, hogy két régi részvény ellenében
egy — szintén bemutatóra szóló s 1886-ik éven kezdve 20 darab szelvénnyel
ellátott — új részvény szolgáltat ki.

A becserélés f. évi október 1-én kezdve a régi részvények és ezek összes szelvényei beszo'galtatása
mellett a hivatalos órák alatt díjmentesen eszközöltetik.

Debreczen, 1886. szeptember 13-án.

Az igazgatóság.

6028
1886.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
részéről közhírré tétetik, miszerint a vá-
ros tulajdonát képező s a Várad-utcai
külvároson a ref. Ispótyál alatt a 3562
és 3515 számú telkek mellet. l.év 218 és
% □ öl tires telek, a városház nagy
termében folyó 1886. évi szeptember hó
29-ik napján délelőtt 10 órakor nyilvá-
nos árverésen folyó év october 1-től hat
egymásután következő évre, a város
számvevői hivatalánál megtekinthető fel-
tételek mellett, haszonbérbe fog adatni.
Míró az árverelni óhajtok azzal érte-
sítettnek, hogy 18 frt egy évi haszon-
béri összeg kikiáltási árának 10% át bá-
natpénzül az árverelő bizottság kezéhez
késpénzben letenni tartoznak.

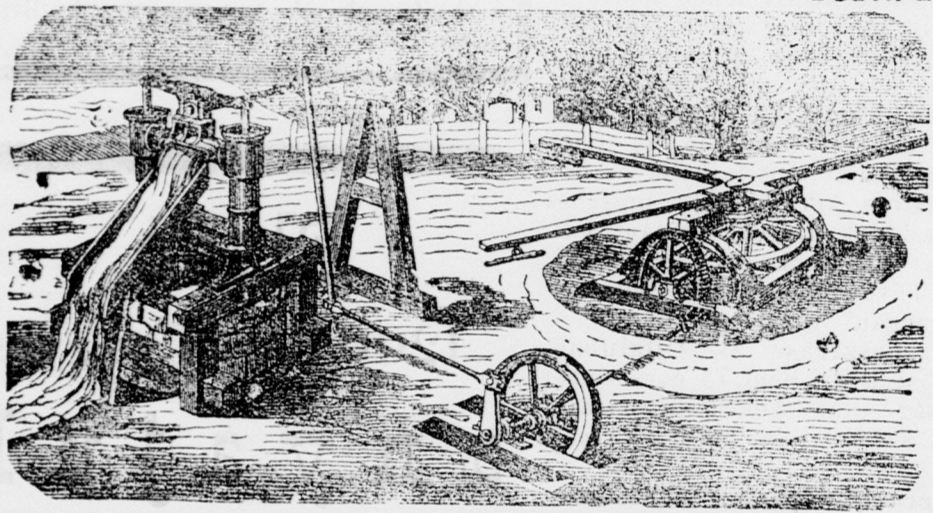
Debreczen 1886. szeptember 16-án.

A városi tanácstól.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern
technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECZHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMi NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Debreczen, 1886. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca, SIMON-ház.

Szerkesztőség és

Széchenyi-utca SIMON
kereskedésével

HIRDETME

előfizetési pénzek és a ki-
valamint a lap szell-
minden közlemény

Bérmentetlen levelek es
fogadtatna

XIII. évf.

A hely

Vajjon a ma
melyik pártnak a
Tisza Kálmán?
senki, hogy a mér-
át, mely a szabads-
kisebbséget képe-
szélsőbálnak mely a
áll, illetőleg a fejed-
iki alkotmány meg-
sára kötelezi. Eskü-
el a fejedelem, h-
az 1867-iki alkotm-
változtatva nincs,
amely elemek hatá-
nességüknek nem
nyomon jelét adják
tukban kijelentik.
Tisza a kormányt.
nál a kormány éhe-
ugy mondjon le-
ragaszkodik a korm-
gei semmi értelme,
értelemben, amely é-
dást követelik, aka-
sen a kormányho-
akar akarna attó-
nem, de le nem
kisebbségnek, mel-
nem képviseli, a k-
hatja, egy olyan
mely a mai alkot-
éppen nem.

Ertjük külön-
nevezett „méréskel-
loz? A mérsékelt
áldozatot követeli
eressze szélnek. E-
hetetlennek mutatko-
sékelték szép szem-
hű pártot pedig, a
torithatlan, diadalho-
a kicsiny és folyto-
nek kezére játsza.
nem látott a viság-
ellenzék ezen követ-

A „Debreczeni

Csak eg

— Irta: Dó

Szép leány volt.
hitta az egész város.
az a hollófekete haj,
szem, nem egy fiatal
szívét. Ha életveg piro-
va, kivillant az a m-
szébb fogsora; ha cse-
a szípsége által megza-
len bókólatát — lehet-
szeretni.

Gazdag elkölő le-
nál a legválogatottabb
másnak a fogadási nap-
társaság központja mi-
dus Laura volt. — Az
nek, szeszélye rabjainak
kon mosolygott vallom-
totta vissza s köztudó-
vele szerelméről mert
leiratát kapta tőle sajn-
zásainak, hogy az néha
határos.

De ha azután a s-
seladon arezára tekint-
va szólt: no lássa, mi-
neket, én nem tudok e-
képpen, mint barátilag
nem érzelég többé, me-
is a jó barátaim közz-
zen rám olyan furesán
megérdemelte tőlem;
ugye? Itt a kezem, sz-
Akkor azután nem leh-
többé.

En egy tánczmu-
meg vele. Nem tánczol-
néző gyönyörködtem a